

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Égyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 24.

A parlament elnapolása.

Ugy látszik, odajutottunk, ahol lengett szomszédaink egy fél év előtt voltak. Bécsi és budapesti körökben mind határozottabb alakban lép fel a hír, hogy a kormány elnapollatja a parlamentet.

Már az öt hétig tartott napirend-vita megmutatta, hogy a kormány nem ura többé a parlamentnek. Bármily kicsiny is az az ellenzék, amit Bánffy mutatába meghagyott, elég erős arra, hogy a Bánffy kormány helyzetét lehetetlenné tegye. Az utóbbi napok eseményei semmi kétséget sem hagynak fenn az iránt, hogy a Bánffy kormány már elvesztette a talajt lábai alól. Az utca megmozdult, Fejérváry meghátrált, Perczel megsebesült, Bánffy kormánya pedig megrendült.

Egy héttel ezelőtt, mikor a szabadelpvűpárt túntetőleg bizalmat szavazott jelenlegi vezérének, Bánffy — a folyosón keringő hírek szerint — néhány meg-hittebb emberének azt mondta, hogy nagyon jól esik neki a párt feltétlen bizalma és támogatása, de megunta már a dolgot nagyon, három hónapnál tovább nem marad helyén. Ez a végső terminus — úgy látszik — jelentékenyen meg fog rövidülni.

A Politikai Értesítő az udvarhoz közel álló egyéniségek nyilatkozatai alapján tegnap azt jelentette, hogy az udvarnál elítélik a kormány eljárását, mely a királyné halála alkalmával megnyilatkozott loyális közérzést megrontotta és a vég-

sőig elmergesítette. Az udvar nagyon jól tudja, — folytatja a Pol. Ért. jelentése — hogy az eseményekért kit terhel a felelősség. Ugy vélik az udvari körök, hogy a kormány és a rendőrség eljárása rossz szolgálatot tesz az uralkodónak. Ő felségét a királyt mód felett elkeseríti a beállott helyzet, amelyet csak provokatív föllépéssel lehetett előidézni. Bár e pillanatban még — végzi a jelentés — tartja Bánffyt a felség, de ha a közállapotok nem változnak, lehetetlenné válik a kormány helyzete.

Pedig mindezt nem változtak — legfeljebb rosszabbra — a közállapotok. Ma már ötödik napja, hogy ki van tűzve napirendre az indemnitati tárgyalása, de még ma sem került rá a sor.

Mindezek arra birták a kormányt, hogy a koronától felhatalmazást kérjen az országgyűlés elnapolására. A múlt éjjel tartott minisztertanács után a kormány egyik tagja — Darányi miniszter — evvel a kérvénnyel ment a királyhoz Gödöllőre. Bécsi és budapesti rendesen jól értesült körökben tudni vélik, hogy a király megadta az elnapolásra a felhatalmazást.

De ebből az elnapolásból már nem lesz haszna a Bánffy-kormánynak. A két heti parlamenti szünet csak arra fog szolgálni, hogy az új kormány megalakulhasson. És pedig nem részleges lesz, mint kezdetben tervezték, a kormányválság, hanem teljes. Sőt egyes optimisták Szilágyi—Apponyi kabinetéről beszélnek, amit természetesen a fuzionak kellene megelőznie. Erre pedig ma, amikor a

Tisza-klikk annyira exponálja magát a hatalom megtartása érdekében, kevés a kilátás.

Csak egy hónap választ el bennünket Karácsonytól, ami a politikai világban nem a béke, hanem a válságok idejét jelenti. Akkorára eldől a kormány sorsa s ezzel együtt a kiegyezés megújítása.

Politikai helyzet.

Budapest, nov. 24. (Saj. tud. táv)

A kitört politikai jellegű mozgalmak nem kevésbé megváltoztatták az eddigi irányt. Mutakozik ez a változás nem csak nálunk, hanem a Lajthán túl is, ahol a mi zavarunkat akarják kihasználni bizonyos »előnyök« kivására.

Politikai körökben szelvében beszélnek, hogy a magyar képviselőház üléseit holnap holnap után elnapollják. Az elnapolás egyrészt a kiélesült helyzet miatt történik, másrészt meg azon okból, mert az ellenzék a december 2-án tartandó császár jubileumot illetve Wlassics miniszter által azon alkalomra tett intézkedéseit politikai fegyverül akarja kihasználni a kormány ellen. Ilyenmü közjogi kérdések tárgyalása s az esetleges tüntetések pedig a császár jubileum keretébe nem igen illik.

Az osztrák politikai helyzetről s az osztrák politikai körök véleményéről a magyarországi mozgalmakat illetőleg mondja a »R—r« a következőket:

»A magyarországi események parlamenti körökben sokféleképp magyarázatnak. Nem titkolják, hogy az ügyek állása Magyarországon

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Csak egy konjunktívus.

(Tragikus-komikus történet.)

Raoul Auernhaimer után: Idem.

Kern hadnagynak élete virágjában egy semmirevaló konjunktívus fél multja szegte volt a nyakát. Hosszu története van a dolognak. Kezdjük előlről.

Hadnagyunk 23 éves csinos szál legény volt; hajlékony, mint a spanyol nád, megnyerő vonásu barna arczeval, okos és bátor tekintetű szemekkel, melyekben ezer gonoszság ördöge vigyorgott.

Azt, hogy az asszonyok valósággal futottak utána, egész természetesnek fogják találni kedves olvasóim, ha elárulom, hogy derékban 75, vállban pedig 99 centiméter volt a bősége, — a vattákat nem számítva!

Szerilem dolgában azonban Kernnek hátrázott elvei voltak. Tulajdonképpen nem is annyira az övé, mint zászlóaljparancsnokaké voltak ezek az elvek, a kinek egyes rangban idősebb őrnagyok példájára kedvez szokása volt asztalontás után a szerelemről értekezni.

— Csak tisztességes lányokkal nem kezdeni!

Harsogott az őrnagy, hogyha megmérge-sítették. Megjegyzendő, hogy a szigorú harczi

háromszor-négyszer szokott hónapjában harogni és haragudni.

Karnevál ünnepén — egész rendes a történet — Kern hadnagy is megismerkedett egy széke szépséggel. Kalypszó-nak hívták a lányt s mint ilyennek színarany volt a haja s nagy és szép dióbarna a holvilág szeme. Ezenkívül a kadrill alatt, melyet együtt táncoltak, azt is tudomására hozta a hadnagynak, hogy ő igazi görög honleány és valóságos lelkesedésre lobbantotta és feltűzelte szavaival a görögök országának természeti szépségei iránt. Ő hívő lélekkel csüngött a szaván és bambán tekintett alá barátnője vakító allabástrom vállaira. Ez pedig fáradhatatlanul csacsogott tovább szülő-városáról, a napsugaras, tündöklő Athénról, a felséges Akropolisról, a Phaleronról és a kék tengerről.

Kernnek még ott csengett a fülében Athén neve. (Visszaemlékezett rá a görög-török háború!) Azt is tudta még, hogy az Akropolis valami épület csoport, melynek bizonyára még a löpor feltalálása előtti időben kellett épülnie. (Alsóbb rangú tisztnek ugyanis a löpor feltalálásától számítják az időt, előre vagy hátra!) És mikor Kalypszó az ő szép hangján el kezdett neki regélni a Phaleronról és a kék tengerről, Isten tudja! az ő lelkét is bizonyos édes álmódzás töltötte el. Hisz ilyesmirel sohasem tartottak nekik előadást a kadetiskolákban — a mennyire ezekre az időkre még visszaemlékezhetett.

Dianna kisasszony — így nevezte Kalypszót

egy fiatal tanársegéd, ki őt a görög nyelvre és irodalomra tanította, miközben tanítványába halálosan beleszeretett — szintén vonalmat kezdett érezni az elegáns hadnagyocskára iránt. Nemcsak a szemeiből kikandikáló huncutság, hanem az a kimondhatatlan, kifejező vonás, a hogyan a szemöldökeit összetudta ránczolni, a mi mindig bizonyos férfias komolyságot adott az arcának, volt az, a mi a tapasztalatlan lánykát lépre vitte. Továbbá az a katonás modor, melylyel meghajolni tudott, a nélkül, hogy igazán meghajolt volna, mindez bizonyos lovagi büszkeséget adott neki az ő szemében.

Még csak tizenhét éves gyermek volt ő s nem tudta, hogy minden katonatiszt ilyen és pedig azért ilyen, mert a »férfias komolyság« és a »lovagi büszkeség« ép úgy rendes tantárgyat képeznek a a hadiskolákban, mint a »földrajz és történelem« a leányiskolákban.

Egy bökkenője volt a dolognak csak. Az, hogy Kalypszó tisztességes leány volt. Az a leírás, melyet az őrnagy az efféle nőkről adni szokott, (hogyha felmérge-sítették) fájdalom, ráillett Kalypszóra is.

Kern tehát meggondolta magát. Eszébe jutottak elvei és 3 nap alatt megérlelődött benne az elhatározás, hogy nem fogadja el a szülők meghívását s hogy közelibe sem megy többé ennek a leánynak.

Az eredmény az lett, hogy 5 nap mulva már levelet irt barátnőjének. 8 nap mulva megszületett a második levél is. És mid őn a kis barátnő lányos félelmében és illő tartózkodó

nagy befolyással van az osztrák politikai helyzetre is. A többség tagjai kinyilvánították, hogy a jelen pillanatban mindenkinek kötelessége legyen felelősséget vállalni a kiegyezés ügyének lehető hirtelen megoldásáért. Ausztria a legkedvezőbb situációk között lenne, ha ilyen körülmények között a kiegyezés művét egyenesen parlamentáris módon befejezheti. Ha azonban magánál a kiegyezésnél lényeges előnyöket nem érne el, úgy a kvóta megállapításánál érhet el Ausztria jelentős előnyt. Ezek azonban, fájdalom, nem találják az ellenzékénél meghallgatásra és arra törekcsenek, hogy a kiegyezést a bizottságban lehetőleg alaposan agyontanácsolják.

Ezek a várható előnyök azonban úgy látszik, hogy legkevésbé hatnak kecsegtetőül *Lueger*-re, kinek minden szava mérges kifakadás a magyarság ellen. Legékebben bizonyítja ezt *Lueger*nek Heunalsban tartott beszéde, ahol kijelentette, hogy *a hadseregben föl kellene a gyűlöletet irántunk kelteni* — »majd akkor alább hagynának féltelenségükkel.«

Az országos hitelszövetkezetek.

A *Károlyi-féle* hitelszövetkezetek központjának igazgatósága választmányi ülést tartott, a melyen *Hajós József* igazgató bejelentette, hogy az új törvény alapján megalakítandó országos hitelszövetkezetben neki az alelnöki állást följajánlották. A választmány ezt jóváhagyólag tudomásul vette.

Ezután fölvetetett az a kérdés, hogy az eddig fennálló szövetkezetek akár likvidáció akár fuzió útján beolvadjanak-e az újonnan alakítandó szervezetbe? A választmány azt határozta, hogy nincs kifogása ugyan az ellen, ha az eddigi szövetkezetek, ha nekik tetszik, belépnek az új szervezetbe, de azért a maga régi szervezetét továbbra is fenntartja és azoknak a szövetkezeteknek, a melyek nem lépnek be az új szervezetbe, *hitelügyeiket továbbra is elátja.*

Az új szövetkezeti központ különben már nemsokára meg is kezd működését.

A hivatalos lap tegnapi száma hozza *Széchenyi* Sándor v. b. t. t. az országos közp. hitelszövetkezetek elnökévé, *Hajós* József és *Burchart Bélaváry* Konrád főrendiházi tagnak alelnökeivé történt kinevezését.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 24.

A képviselőház a tegnapi s tegnapelőtti zajos jelenetek után ma már aránylag nyugodtabb képet mutatott, de a hamu alatt lappangó zsarátnok még mindig nem aludt ki s a legelső incidensre újabb lobbot fog vetni.

A tanácskozások mérsékeltebb hangját az a körülmény idézte elő, hogy a rendőrség, mely különben ma is elfoglalta posztját az utcákon s szervizolta a képviselőházat, fellépésével nem adott okot a zajosabb tüntetésekre.

A *Holló-Perczel-féle* párbaj kimenetele érdekelt leginkább a képviselőket, a kik már a kora reggeli órákban megtudták, hogy a belügyminiszter homlokán mindjárt az első összecsapásra könnyű sebesülést kapott, minek folytán nem is jelent meg a Házban.

Annál hevesebb támadások között kellett ma helyt állani *Wlassics* miniszternek a decz. 2-iki *császári jubileum* megünneplésére az iskolai hatóságokhoz intézett rendeletéért. Az ezímen indított akcióban azonban a függetlenségi párt *teljesen elszigetelve maradt* s nem kapott támogatást sem a karzati, sem a néppárti oldalokról. Az ellenzék egyesült támadásában tehát ez a kérdés egyelőre rést ütött, melyet csak a ma megkezdődött *indemnítárgyalás* során igyekeznek majd ismét preparálni a pártok az együttes szövetség érdekében.

A *válság*-hírek, persze, tovább keringenek a levegőben, s ma már a szabadelvű párt egy része is hajlandó hitelt adni azoknak, de nem a *Szilágyi-féle* kombináció értelmében, melyet teljesen kizárnak tartanak.

Szilágyi Dezső elnökölt.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök bemutatja Turókvármegye közönségének feliratát az obstrukció ellen.

Lukács Gyula: Szegény turócziak.

Elnök jelenti, hogy *Makfalvy* és *Major* napirend előtt a rendőrség brutalitása ügyében felszólalnak, továbbá *Kiss* Albert, *Papp* Elek és *Pichler* Győző a kultuszminiszternek kiadott rendelete tárgyában.

A rendőrség ügye.

Makfalvy Géza: Elrémül az ember, ha a keddi eseményekre gondol. Ugy tűnik fölelőtte, mintha az ellenség szállta volna meg Budapestet. Ha az ifjuság *Apponyi* Albert grófort abeuzogná, akkor nem volna bántódásuk. Az egyházpolitikai viták alatt szabad volt az ifjuságnak tüntetni a liberális rendszer mellett. Hasonló brutalitással még nem járt el a rendőrség, mint most. Az egyetemi ifjakat mint a kutyákat a börtönbe vetették. Magától a belügyminisztertől követel elégtételt.

Major Ferencz szintén a rendőrség brutalitása miatt panaszkodik.

Őrök szűgyen a rendőrség eljárása a külföld előtt! Vajjon mit tartanak a külföldön föllünk, ha eltűrjük, hogy a művelt magyar ifjúsággal így elbánjanak.

A lehető legszigorubb vizsgálatot követeli.

Wlassics Gyula kultuszminiszter felelt a belügyminiszter helyett, aki megsebesülése miatt nem jelent meg. Ő — ugymond — van olyan lelkes barátja az ifjuságnak, mint bárki a tulajdonon. Azok veszedelembé kergetik az ifjuságot, a kik arra uszítják, hogy erőszakkal szemben erőszakkal szerezzenek maguknak elégtételt. Ezzel a terrorizmussal nem engedi magát megfélemlíteni, mert a mit az ellenzék tesz, az anarchizmusba viszi a diákságot. Az ellenzék azt hiszi, hogy az egyetem refugium, a hová menekülhet mindenki, a ki vétséget követett el. A rendőrség nem lépte át hatáskörét, a mikor behatolt az egyetemre. Kéri a parlamentben az ifjuságot, hogy hagyjon fel a tüntetésekkel, mert különben kénytelen lesz az egyetemet bezáratni, mivel a törvény előtt egyenlőség elvei alapján köteles eljárni.

— Az ifjuság nem dobált. A rendőrség kezdette. — Zugja a baloldal.

Wlassics: Ha a képviselő urakat az egyetemről dobálnák, nem vennének-e rendőri asszisztenciát igénybe? *Flagrans* esetekben bemehet a rendőrség az egyetemre. Egy büntető

dásból még második levelére sem válaszolt, akkor hadnagyunk szívében vehemens erővel támadtak fel a fájó reminiscenciák s nyugtalanul háborogtak elméjében a napsugaras görög tájképek a fodros kék tengerrel.

Hiába akarta a szerelem szavát elhallgatni a billiárd és a mulatságok zajával. Játsszani nem tudott többé. Sőt, mi több! Még nevetni sem. Mert ha vig pajtásai tréfából »tábornok«-nak vagy »excellenciás ur«-nak titulázták, csak bágyadt mosolygás volt rájuk a felelete. (Pedig egy 23 éves fiatal tiszt mindig hangosan szokott nevetni az ilyesmiken!)

Nem gyakoroltatta többé katonáit sem a »laufschrift«-re, mint máskor, ha jó kedve támadt. Egyáltalán nem is szokott mostanság jó kedve támadni. Nem járt el a *Variété*-be. Megesett vele, hogy már napnyugtával ágyba feküdt. Mindez csak azért, mert a lány, kit szeretett, tisztességes volt.

Ilyen nyomoruságos helyzetben volt Kern hadnagy, mikor egyszerre egy álmatlan éjszakan hirtelen jó ötlete támadt. Másnap a kávéházban levelet írt valahova, hogy hova, azt majd megtudjuk később s két napra rá már megérkezett a felelet.

Kernnek egy csapásra megváltozott a rossz kedve. Ezentul már újra »laufschriftoltatta« a katonáit, úgy hogy csak úgy gőzölögtek a szegények bele, sőt maga is velük futott, olyan vidám lett megint.

Az őrnagy urat e napokban véletlenül megint felmérgeztették. Ismerősei közül egy huszár főhadnagynak huztak megint az ujjára karikagyűrűt oly módon, a mi újfent nem volt az irányára a vén katonának.

A beszélni szerető őrnagyok ördögi vigyorgásával ragadta meg a témát.

A vége természetesen megint a régi volt: »Csak sohse tessék tisztességes hölgyekkel kezdeni, kedves szubalternusaim!«

Kern megvárta türelmesen, míg az őrnagy befejezi. Most, hogy válaszolni készült főnökének, ismét ezer és egy gonosz szellem telepedett ki ragyogó szeméibe.

— Ejha kedves őrnagy ur! — Szállt át a hangja kaczagva az asztal tulsó végéről. — Én azt hiszem, hogy el lehet évdni a tisztességes hölgyekkel is. Az a fő csupán, hogy az ember egész biztos legyen a fölöl, hogy az illető nőnek nincsen kauzálója. Ekkor ugyanis úgy sem lehet őt feleségül venni.

Az őrnagy nem értette meg a hadnagyot. Ugy látszik, az őrnagyoknak nincs érzékük a szubtilis dolgok iránt. Újabb vívmányai ezek a modern stratégiának, melybe az öreg őrnagyok már bele nem kóstolnak. A hadnagy azonban nagyon is jól tudta, hogy mit csinál.

Ez volt az a gondolat, mely ama bizonyos álmatlan éjszakan eszébe ötlött. Értésítést kért ő kelme titokban egy híreket közvetítő intézettől *Kalypszó* nagyságnak vagyoni viszonyai fölöl és itt azt az örvendetes újságot tudatták vele, hogy a kisasszonyék egészen vagyontalanok. Unokatestvérnek, a vagy nagybácsinak, a kitől örökséget lehetne remélni, sehol semmi nyoma. — Ha tehát tisztességes is, legalább szegény! E szerint eleitől fogva nem lehetett köztük szó másról, mint pusztá szerelemről.

A hadnagy ur erre egy kisebbszerű virágcsokrot vásárolván, megtette első vizitjét *Kalypszó* szüleinél. Valahányszor egy alantos rangú katonatiszt egy olyan család körébe jut,

melynek fiatal és szép leány tagja van, kinek azonban hozománya nincs, mindannyiszor első dolga ama szülőknek kinyomozni azt, hogy nem valami dús gazdag ember-e az a katonatiszt, avagy nem tartozik-e hazai nemesek ősi rendjébe. Ha nem s ez bizony gyakorta meg-esik, akkor egyszerűen ajtót mutatnak a gavalélnak.

A szülők ezzel egy nagyon is tetsző dolgot cselekesznek az ifju tisztnek. Az ifju katonák ugyanis mind nagyon érzékenyek és hajlandók mindent sértésnek fogni fel, azért elváláskor ezzel a tragikus kijelentéssel vesznek búcsút imádottjuktól: »Nagysád Isten Önnel! Mi sohasem látjuk egymást viszont az életben!«

E fellépésnek aztán az a következménye, hogy a lány most még úgy sem akar a tiszt mellől tágitani, minthogy pedig ez a házba többé a lábát be nem teheti, ezentul az utcán ad neki találkát. Ez pedig egy katonatisztnek itti sem kellemetlen.

Négy héttel ezen emlékezetes első látogatás után *Dianna* kisasszony is ott álldogált az utcasarkon Kern hadnagyra várakozva.

Kern hadnagy rendkívül okosnak tünt fel maga előtt abban a pillanatban, midőn a találkára indult. (Tudvalevő, hogy azon emberek, kik életük legnagyobb ostobaságát szándékoznak elkövetni, ebben a pillanatban mindnyájan rendkívül okosak — és ravaszoknak látszanak önmaguk előtt.) A mi azonban legjobban megörvendeztette, az a körülmény volt, hogy mind- eddig egész szabályszerűen, korrekt becsületességgel járt el, habár a dolgok rendes lefolyását előre gyanította.

Ő ugyanis tartott meg egy keveset a becsületre is, csak úgy mint a fényes csizmára.

jogász sem ismer el középkori előjogokat. Az egyetemi hallgató a köztörvények megsértése esetén a közhatóságok alá tartozik. Kérve kéri az ifjúságot, hogy hagyjon fel a tüntetésekkel, mert kénytelen lesz az egyetemet bezáratni, a mivel a félév elvesztése jár együtt.

Abczug! Eláll! zugja a baloldal.

Szilágyi a legzajosabbakat, *Polczner*t, *Endrey*t, *Ivánkát* rendreutasítja.

Wlassics arra figyelmezteti az ifjúságot, hogy az egyetemi tanács a rendszabályok 14. §. alapján a rendőrség által elítéltettek még az egyetem fegyelmi tanácsa elé is vonhatók. Az ifjúság igazi barátja lévén, inti, hogy ne térjen az erőszak útjára.

Hagyjanak fel az ifjak a demonstrációval, mert a legerélyesebb rendszabályoktól sem fog visszariadni.

A jobboldal helyesel, a baloldal annál viharosabban zudul fel.

— Még se fognak december 2-án templomba menni! kiáltja *Pichler*.

— Miért nem koszoruztatja meg a Hentzi szobrot? kiáltja *Endrey*.

Most a másik ügy következik.

A decz. 2-iki jubileum

Kiss Albert: Felemlíti azon rendeleteket, a melyeket *Wlassics* az állami iskolák igazgatóihoz intézett (kiáltások *Botrány*.) A Hentzi szobron ez a felírás van: a Császárért és a Hazáért. Hogy a császárért halt, azt elhisszük, de hogy a hazáért? soha.

A miniszter legújabb rendeletében oly szellem nyilatkozik meg, a melyről felvilágosító nyilatkozat után, véleményét elfogja mondani.

Bánffy báró miniszterelnök felel. Ezeket mondja — 1873 november 22-én tétetett egy olyan indítvány, mint *Kiss* említette

— Beh jól tudja, kiáltja *Rakovszky*! Eláll! Ne védje azt, zugja a baloldal.

— Ha senkit sem sértek, azt mondhatom a mit jónak látok, — kiáltja *Bánffy*.

Ivánka: Minket ön nem sérthet.

Bánffy: A Ház akkor *Perczel Béla* indítványára elhatározta, hogy a királyt császári jubileuma alkalmából küldöttséggel üdvözlí. A törvényhatóságok s más testületek is megünnepelték a 25 éves évfordulót. Most újabb 25 év telt el, akkor sérelmet abban keresni és találni nem lehet, hogy a második 25 év elteltével az országban hálaadó istentisztelek tartassanak, hogy az ur ő felségét életben tartotta

25 év előtt ebben a kérdésben névszerinti szavazás volt. Itt van a szavazás jegyzéke, akkor a balközép a megünnepelés mellett szavazott.

— Kozmás szavazatok! kiáltják.

Bánffy: Mellette szavazott *Eötvös Károly* is, ő talán csak nem volt kozmás?

A baloldalon viharos derűtség a felelet.

Bánffy kijelenti, hogy a mint akkor lehetett ünnepelni a 25 éves évfordulót, most ez még kevésbé kifogásolható, mert újabb 25 év győzött meg bennünket az uralkodó alkotmány tiszteletéről és nemzetünk iránti jóindulatáról.

Éljen! Éljen! zug a baloldal, ezt jól csinálta.

Papp Elek is kikel *Wlassics* rendelete ellen. Az ifjúságból kiölik az önézetet, midőn egy kormány hyperloyalitásának szolgálatában olyan nap megünnepelésére kényszerítik, melyhez a magyar nemzetnek semmi köze.

Ugy van! kiáltják a baloldalon.

Pichler Győző a következő szónok:

— Az ifjúságot kardlappal, bikacsekkel bántalmazzák . . .

— Toloncokocsiztatják! kiáltja közbe *Endrey Gyula* nagy derűtség közt.

Pichler rámutat arra, hogy a jubileumot nem merik nyíltan ünnepeletni. *Wlassics* is belátta, hogy nincs igaza, mert az igazgatókhoz intézett leveleinek borítékjára ráírta, hogy: sajátkezű felbontásra. Ki tudja mit szerveznek titkon az államhivatalokban. Az a decz. 2. ünnepelés a császári jubileumnak talmi megünnepelése lesz Magyarországon. A kath. szerződés szerint a pap zöld miseruhában misézik a királyért, hogy az uralkodó további kormánykodásába helyeztett reményeket kifejezzék. De decz. 2-án piros miseruhában kell az oltár elé járulni a sok kiöntött vér jelképezésére.

Szilágyi hevesen csenget és így szól:

— Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy e tárgy vonatkozásaira való tekintettel minden képviselőnek kerülni kell az olyan kifejezéseket, melyek a parlamenten kívül félre-magyarázásra adhatnának alkalmat.

— Helyes! Helyes! hangzik minden oldalról.

— Mostani királyunk alkotmányos érzékében megbizunk, de ki tudja, mit hoz a jövő, szól *Pichler*.

Pichler ezután *Eötvöst* védi, aki ha aláírta is a 73-diki feliratot, tehette, mert akkor *Deák*-párti volt. Keserű kenyér a kormánypártról ájtó ni az ellenzékre, de fordítva, ehhez husos fazékok kellene. (Helyeslés.)

Wlassics beszél most. Azt állítják, hogy

titkos rendeletet adott ki, ugymond. De e rendelet csak annyiban titkos, a mennyiben minden akta hivatali titok, mely nem tétetik közé a hivatalos lapban. De azért a közlést nem tekintí hivatalos titok megsértésének, mert különben az ezt közlétező lap ellen bűnvádi feljelentést tenna. Elmondja azt is, hogy az egyházi főhatóságoknak figyelmébe ajánlotta, hogy mivel az államhatóságok decz. 2. megünnepelésében részt vesznek, intézkedjenek saját hatáskörükben istentisztelet tartásáról.

— Hallatlan vakmerőség! kiáltják balról.

— Nem áll, folytatja *Wlassics*, hogy az öszszmonarchia megünnepelése.

— Dehogy nem! Abszolútizmus! kiáltják balról.

— *Wlassics*: Magyarországon minden kis deák tudja, hogy öszszmonarchia nem létezik.

— *Bánffy* most elfelejtette! kiáltja *Hentaller*.

Wlassics: Dicsőségesen uralkodó királyunk életének e nagy fordulópontját.

— Éljen! Éljen! hangzik fel jobbról.

Az ellenzék zugással felel.

Kiss Albert újra kijelenti, hogy pártja loyaltását nem lehet kétségbe vonni. De a decz. 2-ikához magyar embernek semmi köze. (Öt perc szünet.)

Szünet után *Hegedűs* előadó szolt az indemnitáshoz, utánna pedig *Kossuth* Ferencz szolt hozzá állalában.

Rablógyilkosság a Kommendáns-réten.

— Kiküldött tudósítónktól. —

N a g y v á r a d, november 24.

A Kommendáns-rét közbiztonsága a lehető legalacsonyabb fokon áll. A réten keresztül-kasul vonuló számtalan csapás tanuskodhatik pedig arról, hogy sokan megfordulnak rajta, amint pedig a tények bizonyítják valóságos életveszedelemmel. Még nem régen történt, hogy egy téglagyári munkást megfojtva találtak a rét szélén vonuló árokban, most pedig az éjfolyamán végbement hajmeresztő rablógyilkoságnak jöttek nyomára, melynek áldozatát szétloccsant koponyával húzták ki a Lászlómalom háta mellett levő gulya-kútból.

A szörnyű eset részletei a következők:

Itatáskor.

Reggeli szürkület volt, mikor *Benedek* Simon marhakereskedő *Bringye* Lőrincz nevű gulyása a Kommendáns-rét kutjához ment itatni. A kávanélküli kút szélére állva leeresztette a vedret, de az minden erőlködése mellett sem merült le. Belenézve a kútba, rémülve vette észre, hogy a kút alig egy méteres vízből egy pár katona bakkancs mered az égnek.

Rögtön jelentést tett a rendőrséghez, honnan *Réz Bertalan* jelent meg a helyszínén s megtéve az előleges intézkedéseket, visszament a városba, hogy a vizsgálat megejtése végett értesítse az illetékes hatóságokat.

A rémes hírre csakhamar nagy kíváncsi nép verődött össze a színhelyen, hogy jelen legyen az áldozatnak a kútból való kiemelésénél.

Véletlen vagy büntény?

Az eset felől a találgatások egész tömege indult meg. Némelyek úgy vélték, hogy a kútba esett egyén tisztán a szerencsétlen véletlenség áldozata. A kut alacsony kávája erősen támogatta ezen véleménynt.

Egy különös véletlenség aztán kiderítette, hogy itt nem véletlen szerencsétlenségről, hanem borzalmas eseményről van szó. *Réz Bertalan* rendőrbiztos *Vezér* nevű kuttyája vezette a nyomozókat erre rá, mely a kuthoz vezető csapáson szimatolva, mintegy 171 lépés távolságba egy vértócsához ért, s abban elszórtan agyvelő maradványok, csontszilánkok is voltak.

A kuthoz vezető csapáson, melyen a gyilkos áldozatát vonszolta a kuthoz, hogy abba beledobja, — elszórtan megfagyott vérfoltok mutatkoztak. Mindezek kétségtelenné tették a büntény fennforgását.

Sőt képes lett volna magát ezen dolgokért fel is áldozni és pedig nem annyira nagylelkűségéből, vagy szivjóságából, hanem merő hisúságból. (Ezt is a kadett iskolákban tanulják az emberek!)

Kalypszó ott állott már az utcásarkon. Most látta csak a hadnagy, hogy Diánnából, azért mert az utcára leereszkedik, nem lesz Vénusz okvetlenül.

A lánynak azelőtti szoborszerű fehér arca piros lett, mint a pipacs, szemhéjai sebesen pislogtak és görcsre rándult kis kezében reszketett a napernyő. A járókelők jóízűt csetentettek a nyelvükkel utána, midőn előttük elhaladt.

Kern zavarban volt. Nem tudta, hogy mit csináljon a kis szöszkével.

Ahhoz nem volt bátorsága, hogy valami czukrászdát hozzon javaslatba. Ezer aggodalmak közt kérdezte meg tehát tőle, nem volna-e kedve egy pillanatra vele a közeli parkot felkeresni.

A lány el nem palástolható rémülettel tekintett a hadnagra. Kemény lelki tusa után végre elszánta magát és határozott léptekkel indult meg a park főbejárata felé. Annyira fel volt szegény indulva, hogy még szólani sem tudott az izgatottságtól. Kern pedig kardsörtetve lépkedett a lány oldalán, miközben buzgón így sóhajtozott magában: »Bár csak már odahaza lenne!»

Egyedül voltak a parkban. Kora tavasz volt. A vén fák lombtalan koronái olyan árnyékot vetettek oda a nedves, kavicsos fővényre a napsugárban, mintha rácsozatot látna ott az ember, mely azonban a szél gyenge fuvalmára már odább szállt.

A hadnagy biztatta, kérte a lányt, hogy

üljön le a padra. Ez egy haldokló őzike megtört, bágyadt tekintetével emelte szemeit lovagjára.

— Istenem, de boldogtalan vagyok! — rebent el aztán ajkáról a halk panasz.

Az ifju tiszt maga elé vette a kardját s idegesen babrált a kardbojtjával. »Komisz, helyzetbe jutottam megint«, gondolta magában. Azután lesímitotta kezével a vaffenrokk ránczait és szintén felsóhajtott:

— Oh én is nagyon boldogtalan vagyok.

S busan csüggesztette le nehez tejét.

A lány rá nézett újra. Ugy vette észre, hogy nem titkolható mély fájdalom rezeget ki a hangjából és igazi bánat ömlik el férfias vonásain. Résztvét fogta el a hadnagy iránt és most már végleg helyet foglalt mellette a padon.

— Mi lesz most már velünk? Szólt meg újból a leány, mély lyukat furva esernyője végével a puha homokba.

Kern meglehetősen tisztában volt magát illetőleg ezzel a kérdéssel, de azért ábrándos tekintettel ostobán bámult a távolba és ártatlanul mondá:

— Én nem tudom, hogy mi lesz.

Most egy kis szünet következett. Kern ugy találta, hogy a dolog kezd ostoba fordulatot venni. Azért egy hirtelen mozdulattal jobbra fordulva megkapta barátja jegehideg kacsóját és így szolt hozzá ragyogó szemekkel:

— Én csak egy lehetőséget tudok!

A lány napernyője nyelbe harapott izgatottságában, aztán így szolt:

— Mit?

Szemeit behunyta ugy várta a kedves feleletet.

(Vége köv.)

Hol a szakács?

Mig a nyomozás a véres színhelyen folyt, addig a szomszédos járványkórházban elhelyezett század katonái között egy titokzatos esetről suttogtak.

A 15-ik század egyik szakácsa, *Bree* Toma tegnap este 7 órakor eltávozott hazulról és azóta nem került haza. Csendes, józan életű fiúnak ismerték társai s éppen ezért okozott az eset nagy meglepetést.

A dolog végre is kipattant, az otthon maradt szakács jelentést tett az esetről az udvaron sétáló *Patron* Mihály őrmesternek, ki ismét figyelmessé lett a kut körül támadt csoportosulásra. A jelentés vétele után el is küldte a század szakácsot oda, hogy a csoportosulás okát megtudja. A szakács nemsokára visszahozta s ijedt képpel hadarta el:

— Őrmester ur jelentem alásan, egy katonán van a kutban!

A katonai bíróság a színhelyen.

Patron Mihály őrmester jelentést téve a katonai hadbírósnak, a színhelyen még a polgári hatóságok előtt megjelentek *Spech* ezredorvos, *Kocziska* kapitány, *Werner* főhadnagy s később megjelent *Rotter* Jusztin hadbíró őrnagy is s rendelték az áldozat kiemelését a kutból.

Elsőnek is *egy bunkót emeltek ki*. Hatalmas hasából vékonyra faragott fa, *bunkóján a vérnyomai látszanak*. Majd a megölt katonát emelték ki nagy fáradság után s lehelyezték a gyepre.

Jobb fejebuján egy 4 cmtr hosszú s egy cmtr széles idomtalan szakadás látszott, melyből az agyvelő véresen rezgett ki. Ez az egyetlen ütés, melyet rajta találtak.

A bunkó jól dolgozott, egyetlen csapással leterítette áldozatát. A csuron vizes test meg volt meredve s kevésbé összegörnyedve, ahogy a kutban feküdt.

Nemsokára előkerült a katonai sapka is, melybe vastag tentavonalakkal volt rajzolva:

37. R. 15.

A bagnet hiányzott hüvelyéből s azt a kut teljes kimerése után sem sikerült felfedezni. Lehetséges, hogy támadója magához vette a rája nézve szerencsés kimenetelű küzdelem után. Talán ez fogja nyomra vezetni a büntető igazságszolgáltatást. Ez a körülmény szinte kizártnak teszi az áldozat megöletését.

Az elkéült s a víztől felpuffadt holttestet hordágyra fektették a bűnjellel együtt s beszálították a régi járványkórházban levő katonai laktanyába.

Megkísérlette a katonai bíróság nyomban a helyszínen megállapítani a személyazonosságot, ez azonban csak a laktanyában sikerült.

Az ott jelen volt katonák, hol *infanteriszt Czigányt*, hoi *infanteriszt Borsás* vélték felismerni az elkéült, besározott arcz alatt.

Az áldozat felismerve.

A járványkórházban egész biztonsággal sikerült felismerni az áldozatot. Az előhívott katonai szakács zokogva nyögte ki a sáros, vizes tetemnél:

Infanteriszt Bree!

Szegény jó fiu volt! tette hozzá oláh dialektussal még jobban elszomorodva.

Bree Toma *Fericse* községbe való Belényes mellett, 22 éves s még csak egy éves katonán.

Szülei *Fericse* községben egyszerű földműves oláh emberek, kiket bizonyára nagyon fájdalmasan fog érinteni egyetlen fiok váratlan halála.

Nyomon!

Az igazságszolgáltatás bosszuló keze szorgosan háritgatja el utjából az akadályokat, melyek a titokteljes büntény felfedezését gátolják. A feladat túl nehéz. A gyilkos pontosan végezte munkáját s csak a kétséges találgatás képes még csak üldözőbe venni s nem a bizonyítékokon alapuló nyomozat. A történet nyomán biztos irányban haladni nem lehet.

Bree Toma tegnap este 7 órakor távozott a laktanyából, Zsebében társa állítása szerint

8 frt s néhány krajczár volt, melyet nem találtak meg nála. Lehetséges tehát, hogy rablógyilkosság forog fenn. *Bree* Tóma katonai blúza kigombolva volt, mikor a kutból kihúzták.

A rendőrség különben mindazon helyeket, ahol *Bree* Tóma az éjjel megfordult kikutatta s több elfogatás történt.

A katonai hatóság is megtesz a maga körében mindent, hogy a gyilkosság nyomára jusson.

Vallatás alá fogta azon katonákat, kik tegnap éjjel kimaradtak, ezek: *Kigyóré* Demeter, *Brinzás* Péter 11. századbéli és *Spitz* János 12. századbéli katonák.

A vallatás alkalmával *Kigyóré* Demeter *nagyfogu zavarodottságot árult*, miért is őrizet alá tették.

Délután megjelentek a színhelyen *Gerő* r. kapitány, *Réz* Bertalan r. biztos és a nyomozásokat együtt végezték.

A szerencsétlen véget ért *Bree* Toma holttestét a katonai és polgári hatóság jelenlétében délután boncolták fel.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

November 26. Zenekedvelők hangversenye a Sasban; este 6 órakor.

November 26. Hangverseny.

November 27. Mese matiné.

* **Uj regényünk.** Kiváló örömmel tudatjuk t. olvasóinkkal, hogy új regényünkben oly olvasmányt nyújtunk, amely a karácsonyi időszak meleg, boldogító hangulatával fogja megragadni az olvasó figyelmét. Egyike lesz ez azon karácsonyi történeteknek, melyek az angol irodalom valóságos specialitását képezik, de amelyek az egész művelt világ figyelmét s érdeklődését megérdemlik, amint-hogy egyikük Dickens Karácsonyi énekében csakugyan világhírűvé emelkedett. **Buchanan Robert** a mi karácsonyi regényünk szerzője s dr. N. Gy. az angol eredetiből ültette azt át magyarra. A bolygó hollandi regéjével kombinált hajós történet, a leírás nemes realizmusán kívül az érzelmek bensőségével, nemességével és igazságával fog hatni, érdekes meséjével pedig mindvégig le fogja bilincselni az olvasó figyelmét.

* **Az elengedett 68,000 frt.** Már sok délutánon keresztül tárgyalta *Némethy* Károly elnöke alatt a *Hlatky* Endre, *Reismann* Mór, *Bestsey* György, *Szokoly* Tamás tagokból álló bizottság az elengedett 68,000 frt nagy port vert ügyét. A tárgyalások során a szeszadó beszédésének bérletére vonatkozólag *Sal* Ferencz is nyilatkozott, valamint nyilatkozott illetve felvilágosítás adása végett *Ragány* János főszámvevőt és *Bordé* Ferencz pénzügyi tanácsnokot kihallgatta a bizottság. A tárgyalások zárt ajtó megett folytak s a bizottság tagjai ígéretet tettek, hogy a tárgyalás menetét nem hozzák nyilvánosságra. Értesüléseink szerint a bizottság tagjai nincsenek egy véleményen, s a tárgyalás menete itt-ott nem volt a legsimább. Legutóbbi ülésükön befejezték a vizsgálatot smár elkészült a jegyzőkönyv. Egyik másik bizottsági tag azonban külön véleményét ad be a vizsgálat ügyében. A bizottság eljárásának eredményét a jövő havi közgyűlés elé terjesztik. A bizottság ma, november 25-én délután 3 órakor ismét gyűlést tart.

* **A főváros rendjel esője.** Budapest fő- és székváros egyesítésének 25 éves jubileuma al-

kalmából **Márkus** József főpolgármesternek a Lipót rend lovag keresztjét, **Halmos** János polgármesternek a harmadosztályú vaskorona rendet adományozta Ő felsége. És még többen kaptak kitüntetések a főváros törvényhatósági bizottsági tagjai közül.

* **Jóváhagyott póthitel.** Nagyvárad város háztartásának ez évi első hat hónapja nem a legkedvezőbb volt a városi pénztárra, amennyiben igen magas deficit mutatók között s a költségelőirányzat egyes rovatainál póthitel megszavazása vált szükségessé. Az októberi közgyűlés meg is szavazta a szükséges póthitelt s ezen határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

* **Mese-matiné.** A »Mese-Világ« gyermek-lap szerkesztősége vasárnap délután fél három órakor kezdődőleg fényes mese-matinét rendez a Fekete Sas nagytermében. A műsor úgy van összeállítva, hogy élvezetet nyújt nemcsak a babuskáknak, hanem a papáknak és mamáknak is. A matiné sorrendje a következő:

Prolog: *Irta* Gara Ákos, szavalja: *Krasznai* Elza. Felolvasás. Tartja: Sas Ede, a »Nagyvárad« szerkesztője. Felolvasás. Tartja: Szathmáry Zoltán, a »Szabadság« szerkesztője. Duetto Éneklők: *Kotauschek* Julia és *Goszler* Irma kisasszonyok. Felolvasás. Tartja: *Marton* Manó. Tréfás felolvasás. Tartja: *Nagy* Endre. Vers. *Irta* és felolvassa: *Papp* János. Fohász. Zenejét szerzerette: *Moyzes* Miklós. Előadják a három szólamu női énekkar tagjai: *Kotauschek* Julia, *Szombathy* Katinka, *Lőrincz* Riza, *Zettner* Irén, *Tóth* Juliska, *Gossler* Irma, *Szücs* Bella és *Dekker* Irén kisasszonyok és *Csipkés* Sándorné urhölgy. Végül *Gara* Ákos olvassa fel előbb a *Mari* néni meséjét, aztán több gyermekverset. Rendkívül érdekes meglepetés lesz a Mese-Világ több bájos kis olvasójának a szavalata, a kik a műsor egyes számai előtt fognak elmondani csengő-bongó versikéket A mese-matinéra szóló belépő jegy ára felnőtteknek az első 4 sorban 2 korona, a többiben 1 korona, gyermekeknek 30 kr. A Mese-Világ előfizetői ingyen belépő jegyet kapnak. A tiszta jövedelem egy része az Erzsébet szobor alap javára fog adadni.

* **Előadás a vidéki hírlapírók javára.** A vidéki hírlapírók országos szövetségének *Szavay* Gyula alelnökéből, *Levassy* Andor, *Hegyi* Jenő és *Lenkei* Lajos tagokból álló küldöttsége tisztelettel Porzolt és Faludi színgazdátoknál, hogy kieszközöljék a Népszínház és Vígsház egy-egy előadását a szövetség javára. A hírlapírók mindkét helyen kedvező választ nyertek s így kilátás van arra, hogy a színházak december második felében a jótékonykezélu előadásokat megtartják.

* **Adomány a „Gyermek-kórház“-nak.** Özv. *Stern* Mártonné, férje elhunytá alkalmából 200 frtot küldött a polgármesteri hivatalhoz a »Gyermek-kórház« alapjára.

* **Pályázat postamesteri állásra.** A »P. T. R. T.« legutóbbi száma közli, hogy a nagyváradai posta-távirda-igazgatóság területén *Siklón* (Arad megye) és *Szeghalom* (Békésm.) postamesteri állásokra pályázat van kiírva.

* **Akiknek nem kell a medália.** A december 2-iki császár-jubileum alkalmából a köztisztviselői állásokban levő egyének között bronz emlékérmeket osztanak ki. Felhívták az illetőket, hogy az emlékéremre igényeiket jelentsék be a polgármesteri hivatalnál. Mint értesülünk a nagyváradai községi tanítók közül senki sem jelentkezett az emlékéremért.

* **Temetés.** Nagy résztvevő közönség jelenlétében helyezték örök nyugalomra tegnap délután néhai ifj. *Schwartz* Ábrahám hült tetemét. Az elhunyt dús gazdag földbirtokos jeles gazda hírében állott s Biharvármegye törvényhatósági bizottsági tagja volt. Ravatalát a kiterjedt gyászoló család, köztük 28 unoka álta körül.

* **A jövő képe.** Abban a Franciaországban, melyet az utóbbi idők szennye, panamája úgy elcsúfított, melyben egy képviselő nem részt a tanszabadság és szabad vélemény nyilvánítás ellen indítványt nyújtani be, kezd erőre kapni a tisztább világnézett, a dekadencia helyett az exceilior foglalt tért az eszmékben

s az a csodálatos eset következik be, hogy a tiszta buza öli el a dudvát. *Coppée* Ferencz — a francia írók egyik jelese — megtért a valóságossághoz, s most ujabbán nyílt vallomást is teszen erről P. *Tourneibenhez* írt levelében. P. *Tourneiben* a napokban egy könyvet írt ily cím alatt: *A kételyről a hit dolgában*. E művet megküldötte a nagy francia költőnek, *Coppée* Ferencznek is, ki a következő levélben köszöni meg a figyelmet.

«Tisztelendő Atyám!»

Mint a minapi együttlétünk alkalmával említettem, Isten engem a sziv által hódított vissza magának s elmondhatnám Chateaubrianddal: (si parva licet . . .) «Sirtam és — hittem». De ez a hit, mely meglágyítja és betölti szivemet, kell, hogy áthassa és meghódítsa értelmemet is. Az ily művek, mint az öné, megerősítik hitemet. Ön valóban erővel, határozottsággal s csodálatos világossággal bizonyítja be, hogy az embert összes tehetségei a hitre utalják.

Meg vagyok győződve, hogy az ön kis térítő irányu könyve mély és kitűnő eredményeket fog létrehozni. Ön lecsendesíti a nyugtalanokat, visszatéríti a tévedőket és sok lélek leli meg ön által azt a békét, amelyeket csak a hit adhat, mert a hit egy benső szükséglet kielégítése, de egyszersmind kötelességteljesítés is. Fogadja Főtisztelendő Atyám őszinte és tiszteletteljes ragaszkodásom kifejezését.

Coppée Ferencz.

Ez a levél vigasztaló jelenség az egyházellenes szellem által annyira megrontott, annyira letarolt francia közélet sivar kilátásai között.

* **Petőfi mint katoná.** Az Ernő főherceg nevét viselő 49. számú gyalogezred december 10-én ünnepi főnállásának századik évfordulóját Sopronban. Ez alkalomból a város az ezred tisztikarának emlékül egy ereklyeszekerényt ad át, melyben Petőfi Sándornak arcképe és katonáskodásának rövid leírása lesz elhelyezve. Jókai Mór, ki a hírt közli, mint a Petőfi társaság elnöke, felszólítást kapott, hogy küldje el az ezrednek Petőfi ifjúkori arcképét s hogy fordítsa le Pier Emilio Bosi olasz katonaköltőnek Petőfiről mint katonáról írott költeményeit. Jókai kijelenti, hogy a magyar Poéták sem írtak soha olyan szépen Petőfiről, mint az olasz.

* **Megőrült altábornagy.** Bécsben néhány nap előtt egy korosabb férfit tartóztattak le az utcán feltűnő magaviselete miatt.

— Mit akarnak tőlem? kiáltozta, midőn közrefogták. Nevem *Bekker* Feodor, altábornagy vagyok és *Nagyváradon lakom!*

A tudakozódások kiderítették, hogy a szerencsétlen igazat mondott és hogy — elmebajban szenved, de Nagyváradon nem lakik

»Országos minta-iparmuzeum egyesület.«

A Nagyváradon megjelenő »*Érdekeink*« című közgazdasági, ipar- és kereskedelmi heti közlöny szerkesztői egy emlékiratot küldöttek be hozzánk, a melyben fejtegetik egy »*Országos minta-iparmuzeum-egyesület*« létesítésének a szükségét. Az emlékiratból közöljük a következő részt, a mely megvilágítja a dolgot, hogy tulajdonképpen miként gondolják a társszerkesztők eszméjük kivitelét:

»A mi eszménk abban kulminál, hogy az összes hazai gyárak, ipartelepek és iparosok gyártmányait, illetve termékeit, egyesítsük kicsinyített mintákban és hű reprodukciókban egyelőre 20 hazai iparkamara székhelyén létesítendő mintaipar muzeumaikban, ahol azok egész éven át közszemlén tartatnának; a fogyasztó és termelő közönség egyaránt láthatná és szemlélhetné a napnak minden órájában és mindig ingyenesen. Ezen mintaipar muzeumokat teljesen szakképzett üzletemberek által vezetetté, kik is hivatva lennének fogyasztó és termelőnek mindenben kezére járni, a megrendelések és szállításokban egyaránt és díjtalanul segítkezni, a muzeumok összes tárgyait, tervrajzokat és árjegyzékeket leltárilag nyilvántartani, tömeges megrendeléseknél a kereskedelmi kormánytól kieszközlendő szállítási árkedvezmények ügyében az Egyesület üzletvezetőségéhez felterjesztéseket, javaslatokat tenni és mindazt kedvezményezni, a mi akár a termelők, akár a fogyasztók

érdekeiben kívánatosnak, életbeléptetendőnek, aban hagyandónak, megváltoztatandónak stb. mutatkozik. Szóval ezen muzeumaik és vezető közegeink útján mind ezt keresztülvinni, megvalósítani törekednék. Egyesületünk, a mi a honi ipar felvirágoztatására, népszerűsítésére és a termelők előnyére vagy a fogyasztók érdekeinek szolgálatára üzleti és ipari szempontokból is jónak és szükségesnek találhatiki Igen természetesen, hogy minden közhasznú intézkedések, a termelők, mint egyesületi tagok közös tanácskozása útján hajlatnának végre esetről-esetre.

A termelők által közszemlélre beküldött, illetve az Egyesület mintaipar muzeumaiban kiállított összes ipartermékek az Egyesület tulajdonát képeznek, átvételükre elismervény adatnak. A honi ipar népszerűsítésére időszaki felolvasásokat rendeznénk iparmuzeumaik helyiségeiben, úgy vidéki iparosaink tovább képzése és nemes munkásságra való buzdítása céljából, mint a fogyasztó közönség ipari ismereteinek bővítése céljából, a kiállított minták felmutatása és méltatása mellett.

Akczióknak minél intensivebbé és erőteljesebbé tételére »*Érdekeink*« című közgazdasági szaklapunkat hivatalos közlönyévé tennők úgy a termelők, mint Egyesületünknek, hogy ez úgy-úgyán egy belső, erős kapcsolatot képezzen az Egyesület és ennek tagjai közt, ápolja és támogatja a termelők minden jogosult érdekét — bő adatokkal szolgáljon az ipartermékek mikénti kelendősege, forgalma, kereslete felől, hogy így minden termelő tájékozhasssa könnyen magát, hogy miből mennyit termeljen és bocsásson piacra stb. Ugyszintén, hogy a külföldi piacokon — hol, miként lehetne tért hódítani és mily termékekkel, azokat hogy lehessen odajuttatni? stb. stb.

Ami azon áldozat készséget illeti, melyet ezen nemzetgazdasági célok szolgálatában Egyesületünk a termelő közönségtől kérni fog, arra nézve már is kijelenthetjük, hogy az Egyesület tagsági díjai körülbelül csak apró morzsái lesznek annak a nagy anyagi áldozatnak, melyet a termelők mostanig csupán reklámokra és ügynökökre fordítani kénytelenek voltak.

Hogy eziránt is némi tájékoztatást nyujtsunk, ime, álljanak itt az idevonatkozó tervezetünk részletes számításai:

1. Egy millió felüli tőkével dolgozó gyárak vagy ipartelepek évi tagsági átalánya	=	3000 frt,
2. 500.000 frttól 1.000.000 frtíg	=	2000 »
3. 250.000 » 500.000 »	=	1000 »
4. 100.000 » 250.000 »	=	900 »
5. 50.000 » 100.000 »	=	600 »
6. 10.000 » 50.000 »	=	300 »

Mintán eszménk gyakorlati megvalósítása, illetve az Egyesület megalapításához, hozzávetőleg mintegy 200.000 frt tőkebefektetés kívánatik, a tagsági díjak ily méltányos meghatározása mellett is, ezen összeg fedezetet nyer, főleg ha ehhez még hozzáadjuk az iparos-osztálynak még csak ezután meghatározandó díjait.

Az eszme mindenesetre nem megvetendő, értesülésünk szerint azonban a kereskedelmi miniszter, kihez az illetők támogatásért folyamodtak, nem hajlandó semmi erkölcsi és anyagi támogatást nyujtani az eszme kiviteléhez.

Közönség köre.

Végszó.*

— A Rátkay ur idegeskedéséhez. —

Kollegiális es tárgyilagossal hozzászólásomra Rátkay úr a »Tiszántul« tegnapi számában olyan választ adott, amelyben a tárgyra egy betű sem vonatkozik.

A személyeskedés terére én őt követni nem fogom, haladok a magam útján, mely a becsületes munka terén visz.

Azok, akik engem ismernek, jól tudják, hogy mindarra, amit tanügyi és társadalmi téren tettem: nyugodt önértéssel tekinthetek vissza. A dadogók és hebegők oktatására képesítő okleveleimre büszke vagyok még a Rátkay selyembogaraival szemben is, mert sokat tanultam, míg azt megszereztem s az ország legkitűnőbb szakértői s a miniszter kormánybiztosa

* Jóllehet, tegnap kijelentettük, hogy lapunkban befejezzük a polemikát, V a d a y ur kérésére e felszólalásnak még helyet adunk. Szerk.

állította azt ki részemre s ez nekem tanítói minőségemnek megfelelő foglalkozást nyujt.

Nagyvárad város hatóságait, tekintélyes embereit és iskolai főlebbvalóimat becsülöm és azokról a háttérben is tisztelettel beszélek, egyébként pedig végzem tanítói kötelességemet s azzal, aki nem a tárgyhoz szól: *nem polemizálok.*

Ezek után az olvasókra bizom annak megítélését, hogy melyikünk minő modorban és minő érvekkel szólott hozzá a fölmerült tárgyhoz.

Vaday József,

községi isk. igazgató.

IRODALOM.

Irodalmi esemény.

— A Nagy Képes Világtörténetről. —

Esztendő munkája lesz, még teljességében fekszik majd előttünk az a hatalmas munka, melyet dr. *Marczali* Henrik vezetése alatt a mai történetírás legjobb mesterei írnak, a *Franklin* Társulat és *Révai* Testvérek irodalmi intézete pedig most kezdi füzeteokint a magyar közönség körében terjeszteni. Aki csak az első füzeteket látja, még nem lesz vele tisztában, hogy épen nemzeti szempontból micsoda korszakos lépést jelent ez a munka a magyar tudományosságunk, mert ezek a füzetek még ott járnak az emberiség bölcsője körül s nem tüntetik fel ennek az új világtörténetnek azt a legbecesebb ujtását, hogy nemzeti szemmel kutálja s kíséri mindenhol a magyarság életét, szereplését, a világgal való összeolvadását. A magyar nemzet ugyanis kései gyermek és öreg népek dőltek már a sirba, mikor ő még csak először látja a napvilágot. De innen aztán egésze a világ nagy koncertjében hogyan rezeg végig az a kis melódia, mely nekünk legbecesebb, mert a mi melódiánk, a mi történetünk.

A *nemzeti szem*, mely a nagyvilági sokadalomban is meglátja a kis magyarságot, mint gyermek az édes szülőjét, az teszi ezt az új világtörténetet teljesen magyarrá s a közönség már a munka derekán észre fogja venni, hogy ez az első világ történet, amely igazán magyar.

De tájékoztatást ad már az első füzet is, a melyben dr. *Marczali* Henrik becses előszava így vázolja a munka tervrajzát.

Az emberi közösség élete az: melynek megismerése feladatunk. Egyének rendek, sőt nemzetek is csak annyiban érvényesülnek, a mennyiben munkájuk az egészre visszaható. Így embernek vagy nemzetnek élete csak annyiban történet, amennyiben része a világtörténetnek. Magában, különállítva érthetetlen, előzményeit, hatását csak az egésznek reá való befolyása és az, mivel munkájával az egésznek fejlődéséhez járult, magyarázhatja meg.

Nem zárja ki ez a felfogás az egyesek, osztályok és népek művének méltánylását. Minden a mi történet, egyes embertől indul ki, mindennek előbb aránylag csekély körre van hatása, csak aztán szövdik be az egész kornak tudatába és válik küzdelem és átalakulás útján általános történeti ténynyé. A mi az egyén vagy nemzet életéből nem az ilyen munkára vagy küzdelemre vonatkozó, az nem is történet. Minden személyes vagy nemzeti munkának az általánosra való hatásának mérlegelése adja meg perspektíváját, igazi értékét. A mit talán a megszorítás által egybe vonásokból veszít, azért bő kárpótlást nyujt a szintérnek, amelyen megjelenik és működik, óriási nagysága. Elszigetelt ember vagy állam nincs: minden csak egy-egy láncszem az események végtelen sorában. A legnagyobb is csak a közönség körében érvényesülhet és a legkisebbnek fejlődése és munkája is hozzájárul az általános fejlődés művéhez.

Közelebb jutottunk problémánkhoz. Vezetőnk nem lehet egyéniség, bár minő kiváló az, még csak nemzet vagy állam sem, bár minő hatalmas részt szabtak magoknak a történet körében. Irányukat azok a lezmék állapítják meg, melyek a történet körében felmerülnek, mozgást, közdelmet, változást idézve elő. Nem magok az eszmék, hanem megvalósulásuk előbb csekély körben, aztán általános hatással, azon szándékkal hogy állandók, maradandók legyenek, intézmények által. Midőn az eszme valamely politikai, társadalmi, vagy gazdasági szükségből megszületik, magán viseli eredetének, születésének bélyegét nem elvont hanem bizonyos tényleges felté-

telek közt jött létre és megtestesülése, államosítása soha sem megy végbe anélkül, hogy az illető körök a magok felfogásukhoz, saját viszonyaikhoz és gondolkodási módjukhoz ne szabnák. Az általánosnak és részletesnek ez a folytonos érintkezése a történet műhelyének legszebb, legtarkább szövődése. Ismétlés, egyformaság nem fordulhat elő benne, minden élő, történeti egyediség a leghatalmasabb külső befolyással szemben is megtartja egyéniségét. Mint a napsugár, mely egyformán világítja be a földet, de különböző eszmékben verődik vissza a tárgyak minősége szerint, melyekhez ért.

De van-e egyáltalában természeti tudomány? Nem tapasztalhatjuk e napról napra, hogy a leg-egyszerűbb minden napos tényeket annyiféle árnyalattal adják elénk, hogy még a résztvevőnek is bajos tudnia a teljes igazságot. Nem tudjuk-e, hogy a mit évszázadokon át ájtatos hittel környezett nemzeteknek, korszakoknak hagyománya, azt mesének, igen csekély történeti alkotó részeket magában foglaló mondának mutatja ki a tudományos megrostálás. Nem mondták-e az igazság némi látszatával fable convencet-nek az egész megírt történetet? Hol keressük tehát a tudományos meggyőződésnek és a jogosult kétkedésnek határát?

Valójában úgy áll a dolog, hogy a mihez kétség fér, annak édes-kevés köze van az előadó történethez.

Milyen keveset fogadunk már el abból, mit Livius Róma keletkezéséről és növekedéséről mesél! De bármint kétesek is az egyes nevek és számok, Róma politikai és katonai, jogi és gazdasági világalma megdönthetetlen tény marad. Minő sivár és üres a középkor első századainak reánk maradt történelmi irodalma, mennyi kétség fér minden adatához. De azért a modern népek megtelepedése, állami szervezkedése végbement és ami azon sötét századokban történt, annak mai napig is érezhető hatása.

Igy, egy más szempontból nézve is, azon eredményre jutunk, hogy a történet anyagát első sorban az eszmékben és azokat megvalósító intézményekben keressük, ne pedig egyes személyekben, intézményekben!

Mi, akik láttuk, mennyire váltja be a *Nagy képes Világtörténet* ezt a mélyeséges programot, elárulhatjuk, hogy modernebb és teljesebb világtörténete még nem volt a világ egyetlen nemzetének sem, mint ez lesz. Világosság teljesség, érdekesség — ezek az irányuló momentumok az első kiadásban, s mintha a tudományos ezelt a művészet még inkább elő akarna segíteni, az *illusztrációknak* igazán kimeríthetetlen bősége tartja az elmondott eseményeket. S ezek nem a sablonos megszokott illusztrációk. Nem azok az elképzelt, hazug képek, amelyekben több a fantázia, mint az igazság és szépség, hanem csupa olyan művészi reprodukció, mely az egykori emlékeket, a világ összes muzeumaiban szétszórt történeti ereklyéket hozza az olvasó szeme elé. Valósággal úgy van, hogy a historikus elbeszélését olvasva elvonul az olvasó szeme előtt a világ minden muzeuma, s a kellő helyen megmutatja mindazokat a csodás ereklyéket, melyek abból az időből, irásban, képben vagy kőben ránk maradtak. Soha szebb és teljesebb galéria nem kínálta még a látványosságait publikumnak, mint Nagy Képes Világtörténet képgyűjteménye. Az embernek a történet olvasása közben az az érzése támad, hogy átálmódja magában az egész világ életét és újra látja mindazt a csodát, amit elmúlt és új világon kulturája megteremtett.

Aki ezt a Nagy Képes Világtörténetet könyvtárjába igatja, mintha egy muzeumot vinne a házába. S olyan csodás muzeumot, amelyben a képek és tárgyak maguk is ékesen beszélnek, s azonfelül a tudomány legjobb mesterei a legteljesebb kommentárt adják melléjük. Gyönyörűsége lesz a szemének, gazdagodása az elméjének. A legigazibb házi kincs.

A most megjelent első kötet a keleti népek történetét tartalmazza, melyet a legkiválóbb egyiptológus, Mascpero műveinek felhasználásával Fogarassy Albert és Goldzieher Ignác irtak. E kötet ára díszes felbőrötésben 8 ft. Az egész mű 12 kötetből fog állani. Füzetenként 30 ft.

EGYESÜLETEK.

A kerékpár egylet első estelye. Kedélyes mulatságot rendeztek a nagyvárad kerékpár egylet tagjai. A Bazar étteremben ma tartották meg első összejövetelüket. Mintegy hu-

szan jelentek meg s az est alatt az egylet legfontosabb ügyei kerültek elintézés alá. Pl. az egyleti pálya feltöltése, vagy a nagy szabású bálnak a megbeszélése. Igazán érthetetlen az a közönyösség, melylyel a tagok viseltetnek a kiváló sport egylet iránt. Az est külföldben jól sikerült, kedélyes hangulat közben éjfélkor oszlottak szét, megállapítva hogy 2 hét múlva ismét rendeznek egy estélyt.

Jelen voltak: Kunz Gusztáv és neje; idős Janky Antal, ifj. Janky Antal és neje, Fekete Sándor és neje, Mezei Mihály, Kádár János, Kraner Mihály, Szombathy Mihály, Károlyi Antal, Demetrovics Jenő és még néhányan.

A nagyvárad ker. betegsegélyző pénztár folyó évi november hó 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a pénztár helyiségében (Apáczateza, dr. Rothmann-házban) igazgatótsági ülést tart.

Igazságszolgáltatás.

A képtolvaj orvos ügye a Kurián. Annak idején nagy feltűnést keltett az a hír, hogy az Országos Képtárból két értékes kép eltűnt. A nyomozás során kiderült, hogy a képek tolvaja nem más, mint Lenkei Béla dr. orvos, a kiről az a gyanu is volt, hogy a Képzőművészeti társulatban elkövetett lopásban is bűnös. A budapesti büntető törvényszék lopás miatt helyezte vád alá az orvost és az Országos Képtárban elkövetett bűncselekményért egy évi börtönrre ítélte. Ellenben felmentette őt a Képzőművészeti társulatban elkövetett lopás vádjáról. A kir. tábla a törvényszék indokolása alapján helybenhagyó ítéletet hozott s ma a Kurián tárgyalta a bűnügyet. Az V-ik büntető tanácsban Valkai bíró referálta, akinek előterjesztése alapján a legfelső bíróság megerősítette a kir. Tábla ítéletét.

Esküdtszéki tárgyalás. Dám Péter műlakatos sajtóügyét, a melyet már egy ízben tárgyalta a sajtóbíró, tegnap délután ismét tárgyalás alá vette. Dám éles szocialista cikket irt a Népszava heti mellékletébe, a Volksimbebe, Aus ist s mit dem Socialismus! (Nincs többé szocializmus) ezim alatt s e miatt kellett a sajtóbíró előtt megjelennie. Azonban Dám tiltott gyűjtés miatt tíz napra a tolonczházban volt elzárva s onnan tolonczkocsin hozták a tárgyalásra. Dám erre a bírak előtt kijelentette, hogy mivel a vádlott a törvény értelmében szabadon jelenik meg a tárgyaláson és ő nem így jelenhetett meg, *eltávozik*. A törvényszék mindazonáltal in contumaciam ítélte el a vádlottat 3 hónapi államfogházra és 60 ft pénzbüntetésre, de minthogy a vádlott nem vett részt a tárgyaláson, újból az esküdtszék elé kell idézni.

REGÉNY-CSARNOK.

SZERESS ÖRÖKKÉ.

Irt: Buchanan Róbert.

Angolból fordította: Dr. N. Gy.

1.

I. FEJEZET.

Lambe gazda a Lambe pusztáról.

— Végre mégis egészséges! — mondta Parr Márta, gyöngéden atyja fölé hajolva, míg ez szunnyadozott karosszékében. — Már azt hittem, hogy a tévelygő hajó baja megrontja az álmát.

Azután esőndesen, lábujjhegyen a nagy abiakhoz lopzkodott s elgondolkozva nézett ki azon. A hó mint valami nagy fehér lepel esett az egész partra és ámbár a ház alig állott néhány száz yard-nyira a magas vízjelző-től, semmit se lehetett látni a tengerből.

— A szél elült, ez vigasztaló, — mormogta magában, — talán utóvégre is megtalálja Seth kapitány az utat hazafelé — Erre egy mély sóhajjal inkább, hogy megtörje a esőndet, mint hogy valami lelki bánatának adjon kifejezést,

végigsétált a sötét szobában, s a tűz-fénybe jött, ahol atyja szunnyadozott. A tűzfény, mintha örült volna, hogy valami vidámra eshetik, megvilágította tetőtől talpig, oly erőteljes, egyenes irányát mutatva, amilyen valaha csak egészséget szitt az Óceán fuvalmából. Az öreg ember jóízűen aludt s nem igen kellett messzemeni, hogy megtudja az ember: miért? A fenyőfaasztalon egy egyszerű ebéd maradványain kívül félig kiürült palack állott borral. Az alvó vörös arca és jelentékenyen kipirult orra élesen vált ki fehér hajának eresze alól és sok boldogan eltöltött nap történetét látszott, elbeszélni.

Egyébiránt ruhája piszkos tubákszinű, régi szabású köntös volt, mélyen leérot mellényvel, térdig érő harisnyák és vastag, gyapju nadrág. Alvásközben hortyogott, időről időre mormogva egyet-mást maga elé, mire leánya föl-föl húzta szemöldökét s fejét csóválta, mint a megzavart nyugalom jelére. Azután hátat fordítva a nagy tűznek, barna kezét a láng felé tartva s vi-gyázva atyjára.

A fa recsegett, lángolt, lobogó vörös sugarat vetve a szobára; meg megcsillant fénye a tetőgerendáin, melyről oldal-szalonnák lógtak, kötél-csomók, kocsitakarók, tükrökét vetve a fekete csiszolt padlóra, meg megvilágítva a sarokban egymásra rakott hordókat, köteket és a hajós ember egyéb czók-mókját. A kandalló parkányán kakuk-óra állott; de a kakuk ház ajtaja oly rozsdás volt, hogy sohasem nyílhatott ki s minden egyes óra alkalmából csak pillanatnyi küzdelem hallatszott, amint a madár ki akart ugrani rejtekéből. Az egyik szögletben egy faszegről viseltes matrózkabát lógott, a falnak pedig egy puska volt nekitámasztva, hosszú csövek, rozoga kakassal.

Régi nagy szoba volt s mely valamikor jobb lakások közé tartozhatott, de már annyira el volt kopva, a szél, patkány annyira elpusztította, hogy alig volt lakható.

Mig a leány édes apjára függesztette szemét, hirtelen hangos kopogtatás hallatszott. Csaknem ebben a szempillantásban egy tizen-negy évesnek látszó cselédleány rontott be a csöndes szobába.

— Mártha kisasszony! Mártha kisasszony!

— Mi az Keziah? — kérde fölrezenve Mártha atyjára tekintve ismét s ajkaira tevő ujját. Keziah ez intésre csakugyan alábbadta s beszédét rekedt suttogásig mérsékelte.

— Lambe gazda itt van az ajtó előtt! Most jött egy fekete lovon a Lambe pusztáról s rögtön benn lesz.

Ez a hiradás egyáltalán nem volt korai, mert ebben a pillanatban a kérdéses egyéniség alakja sötétedett a kinyílt ajtóban, magas, fekete szemöldökű, feketeszemű emberé, bika nyakkal s megfelelő föllépéssel vadászeszmában és nadrágban. lovaglós-ostorral kezében. Fekete arcát komor kifejezés rutította el, vastag, érzéki száját egy szokásos vigyorgás. Simára volt borotválva és fésülve úgy, hogy minden frenológiai és fiziognómiai jel arra mutatott, hogy most kihuzta magát.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Tüntetés.

Budapest, nov. 24. (Saját tud. táv.) A központi egyetemnél ma is volt egy kisebb természetű tüntetés, melyet azonban a rendőrség szétugrasztott.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, nov. 24. (Saját tud. táv.) A szabadelvű párt mai értekezletén *Bánffy Dézsó* br. kijelentette, hogy *teljesen bírja a korona bizalmát*. Jelezte a kormányelnök azt is, hogy — ha a helyzet úgy kívánja — a legerősebb akcióra készen van; de hogy mi a szándéka — arról nem nyilatkozott. Az ő külön titkai közzé zárta e tervét is. Különben az egész értekezletnek a célja

csupán az volt, hogy szemben a bécsi és budapesti lapok válság-hireivel, melyek a pártot esetleg megbonthatják, kinyilatkoztassa Bánffy azt, hogy bizalommal van Ő Felsege a kormány iránt.

Holló—Perczel affaire.

Budapest, nov. 24. (Saját tud. táv.) Ma ment végbe Holló Lajos és Perczel Dezső belügyminiszter között a politikai ügyből keletkezett párbaj. Az első összecsapásnál Holló Lajos vehemensen támadt s Perczel egy hosszú, a fejtetőtől a homlokáig huzódó vágást kapott. A vágás 12 cmtr hosszú s 4 öltéssel varták be.

A császár-jubileum.

Nagy-Szeben, novemb. 24. A király 50 éves uralkodói jubileuma alkalmából Müller püspök az evangélikus egyház országos konzisztóriumának határozatára elrendelte, hogy a jubileum napját követő vasárnap tartandó ünnepi istentiszteleten hálaímeit mondjanak. Azonkívül a konzisztórium szerencsekívánó és hódoló feliratot intéz a királyhoz, *Erzsébet* királyné emlékére pedig alapítvány létesítését határozta el. (Magy. Táv. Ir.)

A franciaországi események

Páris, nov. 24. A „Petit Journal“ biztosít róla, hogy a semmitőszéknek tudomása van a Dreyfus-ügyre vonatkozó titkos iratcsomó léteiről, de tartalmát nem ismeri. A „Gaulois“ szerint Zurlinden tábornok csak ma fogja kérni Picquart ezredes ellen a bűnvádi vizsgálat megindítását. — A »Siècle« közli Guyot egy levelét, amelyben felszólítja Freygeinet hadügyminisztert, hogy Zurlinden inkorrektégeinek vessen véget és akadályozza meg, hogy Picquart ezredest igazságtalanul elítéljék. (Magy. Táv. Ir.)

A Filippi-szigetéről.

London, nov. 24. De y államtitkár úgy nyilatkozott, hogy a nyílt ajtó politikáját a Filippi-szigetekre vonatkozólag úgy értelmezi, hogy az amerikai tarifát ott minden nemzettel szemben, az Egyesült-Államot is beleszámítva, egyenlően alkalmazzák és valamennyi állam egyenlő vámokat fizessen. (Magy. Táv. Ir.)

Bányász sztrájk Franciaországban.

Páris, nov. 24. Fa ure elnök ma ellátogat a lensei bányákba, ahol sztrájk jelei mutatkoznak. Remélik, hogy az elnök jelenléte elejét fogja venni a sztrájknak. (Magy. Táv. Ir.)

A kínai császár.

Peking, nov. 24. A császár ma látogatást tett az ősök csarnokában, amiből azt következtetik, hogy egészsége javult. (Magy. Táv. Ir.)

Vasutépítés Kinában.

Peking, nov. 24. A hankau-kantoni vasutépítésére alakult amerikai szindikátus, a »Hong-kong and Shanghai-Bank« és a »Jardine Matheson Company« között tárgyalások folynak e vasut együttes kiépítése céljából való egyesülés végett. (Magy. Táv. Ir.)

Anglia és Amerika.

London, nov. 24. A »Reuter-ügynökség értesülése szerint teljesen alaptalan az a hír, hogy Anglia és Amerika között tárgyalások folynak oly czélból, hogy Anglia átengedje Sacotora-szigetét Amerikának köszén-állomásul. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

A borhamisítás ellenszerei.

Megirtuk, hogy a földmivelési miniszter — ha már más mód nem szolgál a borhamisítás ellen, — törvényjavaslatot fog benyújtani, mely szentesítése után a további borpancsolási visszavételeket meggátolni legyen hivatva. Föltéve, hogy az új törvényjavaslat a társadalom közreműködésére nem szorul, hanem a nélkül is hatásosnak ígérkezik, készsége örömmel fogjuk üdvözölni azt. Mert hát a hamis bor létezését, feljeleneni a hatóságnál józan ésszel bíró adófizető polgártól még akkor sem lehet megkivánni, ha az a feljelentést a gentlemanlike tempójával tökéletesen összeegyeztethetőnek találja is. Ugyan kinek lenne kedve magát 5—6-szor a rendőrségre ciztállatni, a rendőrfogalmazó előszobájában zsebmetszők, faczér cseledeleányok társaságában antichambrirozni, hogy aztán 1—2 évi tortura után ott legyen, honnan elindult.

Ellenkezőleg, csináljunk oly törvényt, mely magában is elégséges legyen a visszavételek megtorlására. Másutt megközelítőleg czélt értek, miért ne boldogulnánk mi is velük A leendő törvényjavaslat, ha a német mintát fogadjuk el — talán szerencsés alkotás leendő! Ezt onnan sejtjük, mert a rajna vidéken csak oly ritkaság számba megyen a hamisított bor, mint nálunk a természetes ital; igen ám csak hogy ott rövid, nagyon rövid pórázra is fogják a borkereskedést. Ki hátráltathat bennünket, hogy át ne vegyük a külföldtől azt, amivel ott boldogultak?

Ha tehát csakugyan borhamisítást szigorító törvényjavaslatra kerül nálunk a sor, ám vegyük be azt, hogy például a borkereskedés üzhetése legyen engedélytől függővé téve. Azaz, kire rábizzák azt, nyújtson az megfelelő személyes garanciát is az iránt, hogy egészséget rontó manipuláció hozzá nem fér.

A büntetészesést egyszerűen az engedély megvonásával is lehessen büntetni, ha már másféle fenytési mód nem használ.

Aztán mi történjék a borfogyasztás adójával! Vajon a méltánytalanság s igazságtalanság ezen oszlopos alkotása csakugyan tovább türessék-e meg? Nézzünk csak körül Európában s ma holnap azt fogjuk észre venni, hogy a borfogyasztási adó elévült intézésével egyedül állunk!

Megszüntették a számat tevő nyugati nemzetek mindenfelé, a jövő év január 1-től törlik a francziák is s egyedül állunk olasz szövetségesünkkel, kinek még szinte nem jutott észbe sutba rakni.

Ellenkezőleg a borfogyasztás adójából származó deficitet rójuk rá a 100 fokos szeszre olyképp, mint a francziák teszik, kiknél egy hektoliter jelzett minőségű szesz után 356 franknyi fogyasztási adó leendő kivétel s akkor akár angazsálhatják a borhamisítók testületét, folytassa emberirtó manipulációját, meg lehetünk róla győződve, hogy a fix fizetés mellett is alig akadunk amateurjére. A »mübor« meg viselné alkotását eláruló etikettjét, mely alól ne lenne kivétele semmiféle »csemege«, »gyógyászat« vagy »hygienikus« boroknak. A németek az ily müborok gyártását hektoliterenként 20 márka gyártási adó lefizetése ellenében engedik csak meg.

A gyártási engedélyért természetesen folyamodni kellene, mely folyamodásban irásban s rajban tartoznék kérelmező gyártási helyiségét leírni, a gyár alkalmazottainak névsorát, valamint a gyártás körüli legcsekélyebb változást 8 nap alatt bemutatni. Ha aztán a helyiség olyan, mely a törvényt — éjjel-nappal — megejthető ellenőrzést nem teszi lehetővé — az engedély kérelmezőnek ki nem adandó!

Hány gazdának tagadja meg hatóságunk a dohánytermelés engedélyét az alatt a czim alatt, hogy a termelés helye a fináncz rayon-on kívül esik!?

A gyártásra vagy eladásra szolgáló helyiség ajtaja fölé feltűnő betűkkel jeleztessek, a »Mübor gyártás«, »Mübor kereskedés« felirat.

Aztán helyén levő lenne, ha a müborgyáros hatósági közeg jelenlétében kötelezetenék minden hektoliter müborhoz két grammnyi phenolpht aleinit hozzáadni, hogy így a mübor azonossága minden nehézség nélkül kitüntethető legyen. Magától értetődik, hogy a müborgyáros »bor«-készletéről s eladásáról pontos könyvet tartozik vezetni, melyet bármikor kellene a pénzügyőröknek felmutatni, ha kérnék tőle. Az összes borrhaktárak hivatalos szemléjét évente kétszer kellene megejteni, mely szemle költségét a gyárosok tartoznának viselni, míg pedig minden 10 hektoliter vagy 1000 butella után 1 korona járna.

A rendeletek áthágóit pénz-, börtönbüntetéssel s boreladási engedély megvonással kellene a jobb erkölcsök mezejére terelni. Ilyen vagy ehhez hasonló — drákói szigorral ellenőrzött — borhamisítást gátló törvényekre lenne nekünk szükségünk s akkor Tettye vize, bármennyi salétromsava van is, akadály nélkül csergedezhetnék medrében s nem használnák a borhamisítás csodaszere gyanánt. Mellesleg mondva, a törvény a társadalom kooperációjára sem szorulna.

Bortermelőink átkozott pancsvereny nélkül pénzfelhelnének verejtékkel szerzett boraik után, fogyasztók meg nem fizetnék legdrágább kincsökkel: egészségükkel azon gyöngöseségüket, mely abban nyilvánult, hogy a hamis bor utáni sóvárgásukat elfojtani nem tudták (H—k.)

Az Engel-czég borai. A »Pécsi Közlöny«-ből vesszük a következőket:

»Az Engel-czég Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterhez hosszabb folyamodást küldött. Ebben a kérvényben elmondotta a czég, hogy üzlete érdekében szükségessé tartja, hogy borpinczéit hivatalosan megvizsgálják és azért kéri a minisztert, hogy a pécsi és promontori pinczében őrzött borait az illetékes borvizsgáló bizottságokkal vizsgáltassa meg. Együttal kérte, hogy a miniszter a két pinczéből u j a b b o r m i n t á k a t vétessen, miután a VIII. kerületi kapitányság által lefoglalt és a IV. kerületi kapitányságtól visszaadott bornintákat időközben há z i l a g e l h a s z n á l t á k! — A miniszter nem ment bele ebbe a propozícióba, hanem visszautasította az Engel-czég kérelmét. Leiratában azt mondja a miniszter, hogy ö akkor vizsgálhatja meg a borpinczét, mikor szükségesnek látja és most ezt a kérdést teljesíteni nem hajlandó. Egyebekben hangsúlyozza, hogy a vizsgálat a czég reputációjának csak úgy használt volna, hogy az eredetileg le f o g l a l t, de a IV. kerületi rendőrkapitány határozatával immár visszaadott bornintákat bocsáthatná a miniszter rendelkezésére, mert most már a valóságot kideríteni nehéz volna.«

A Nagyváradon lefoglalt Engel-féle bornintákat, számszerint mintegy 104 palackot vegyelemezés végett Budapestre szállították az állami vegytani laboratóriumba.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, november 24.

Buza márcziusra	— — — — —	9.79
Buza októberre	— — — — —	—
Új tengeri	— — — — —	4.79
Tengeri augusztusra	— — — — —	—
Rozs ősze	— — — — —	8.52
Zab ősze	— — — — —	5.98

Értéktőzsde.

Budapest, november 24.

Az irányzat nyugodt.	
Oszták hitel	— — — — — 353.80
Magyar hitel	— — — — — 381.75
Allamvasut	— — — — — 353.40
Salgótarjáni	— — — — — 382.—
Wagon-kölesön	— — — — — 258.—
Villamos vasut	— — — — — 224.50
Magyar leszámítoló	— — — — — 358.25
Iparbank	— — — — — 104.25

Budapest közuti	— — — — —	366.50
Kereskedelmi	— — — — —	1011.50
Déli vasut	— — — — —	78.—
Rimamurányi	— — — — —	266.25
Magyar jelzalog	— — — — —	602.—

S é c s, november 24.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	— — — — —	351.75
Magyar hitel	— — — — —	380.75
Allamvasut	— — — — —	351.75
Birodalmi márka	— — — — —	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. november 24-én

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	110.75
Magyar koronajárdék	— — — — —	97.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,0%	— — — — —	119.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,0%	— — — — —	100.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	96.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	100.25
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	— — — — —	97.—
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	157.75
Tiszabábalyozói és szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	138.—
Osztrák járdék papírban	— — — — —	100.75

Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	100.75
Osztrák korona járdék	— — — — —	100.70
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	120.—
1860. Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	101.25
Osztrák magyar bankrészvény	— — — — —	140.—
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	908.—
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — — —	381.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — — —	353.10
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — — —	353.—
Német birodalmi márka	— — — — —	58.95
London vista	— — — — —	120.38
Párisi vista	— — — — —	47.60
20 márkás arany	— — — — —	11.75

SZERKESZTŐI POSTA.

Egy előfizető. — Nagyvárad. Dr. Schlauch
Lőrincz bíbornok, püspök ur ő Eminenciájára 1887.
április hó 8-án neveztetett ki váradai püspökké s
ugyanezen év augusztus 24-én ment végbe az ün-
nepélyes beiktatása.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Eladó cserfa.

A nagyváradai I. sz. káptalani
uradalom központi irodájában

I. oszt. cser tűzifa
eladó.

Megrendelések ugyanott eszközölhetők.

Papp Imre,

főtiszt.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.													
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.								
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05								
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 05	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20								
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47								
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	1 17	6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Élesd >	1 48	7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 24	—	2 30	4 05	1 31	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Mező-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd >	3 04	7 56	3 21	4 56	2 50	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Sáp >	3 33	9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
P.-Ladány >	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Nagy-Kátá >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.													
Nagyvárad—Belényes—Vasköh.						Vasköh—Belényes—Nagyvárad						Nagyvárad—Gyoma						Gyoma—Nagyvárad.							
	V. v.	Sz. v.					V. v.	Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		V. v.								
Nagyvárad ind.	3 50	2 40				Vasköh ind.	4 30	2 —	—	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40										
V.-Velenceze >	4 05	2 51				Lunka-Rézbánya >	4 42	2 43	43	Ósi >	6 08	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 48										
Félix-Fürdő >	4 32	3 13				Szudrics >	5 09	3 12	43	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 22										
Kardó >	4 50	3 27				Belényes >	5 37	3 52	52	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 53										
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17				Sonkolyos >	5 58	4 15	52	Körösszeg >	7 02	3 36	Vésztfő >	6 12	5 34										
Tasádfő >	6 07	4 31				Belényes-Ujlak >	6 10	4 27	27	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 03										
Drág-Cséke >	6 30	4 45				Borz >	6 19	4 37	37	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 29										
Magyar-Cséke >	6 50	5 —				Sólyom >	6 35	4 58	58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 08										
Dusesd >	7 05	5 12				Gyanta >	6 56	5 19	19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 13										
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47				Hollód >	7 10	5 34	34	Kót >	9 19	5 14	Sakál >	7 48	7 43										
Hollód >	7 58	5 58				Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	03	Vésztfő >	9 44	5 32	Körösszeg >	8 11	8 12										
Gyanta >	8 12	6 11				Dusesd >	7 55	6 34	34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 33										
Sólyom >	8 38	6 36				Magyar-Cséke >	8 07	6 49	49	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 53										
Borz >	8 53	6 50				Drág-Cséke >	8 26	7 17	17	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 12										
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01				Tasádfő >	8 40	7 33	33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 30										
Sonkolyos >	9 18	7 13				Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	50	Nagyvárad—Érmihályfalva								Érmihályfalva—Nagyvárad.							
Belényes >	10 04	7 47				Kardó >	9 27	8 31	31	Nagyvárad—Érmihályfalva								Érmihályfalva—Nagyvárad.							
Szudrics >	10 27	8 09				Félix-Fürdő >	9 40	8 45	45	Nagyvárad—Érmihályfalva								Érmihályfalva—Nagyvárad.							
Lunka-Rézbánya >	10 56	8 21				V.-Velenceze >	10 01	9 09	09	Nagyvárad—Érmihályfalva								Érmihályfalva—Nagyvárad.							
Vasköh érk.	11 12	8 49				Nagyvárad érk.	10 11	9 19	19	Nagyvárad—Érmihályfalva								Érmihályfalva—Nagyvárad.							
Székelyhid—Margitta						Margitta—Székelyhid						Nagyvárad—Érmihályfalva						Érmihályfalva—Nagyvárad.							
	V. v.	V. v.					V. v.	V. v.			Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.								
Székelyhid ind.	9 50	7 55				Margitta ind.	4 35	4 45		Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 33										
Apátkeresztur >	10 46	8 41				Monos-Petri >	4 46	4 56		B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 24										
V.-Ábrány >	11 03	8 55				V.-Ábrány >	4 57	5 08		Bihar >	7 44	6 20	Székelyhid >	6 14	6 22										
Monos-Petri >	11 16	9 06				Apátkeresztur >	5 13	5 26		Paptamási >	8 13	6 48	Nagykágya >	6 27	7 32										
Margitta érk.	11 28	9 16				Székelyhid érk. reg.	5 54	6 07		Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	6 42	7 03										
Székelyhid—Margitta						Margitta—Székelyhid						Nagyvárad—Érmihályfalva						Érmihályfalva—Nagyvárad.							
	V. v.	V. v.					V. v.	V. v.			Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.								
Székelyhid ind.	9 50	7 55				Margitta ind.	4 35	4 45		B.-Diószeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 59	7 33										
Apátkeresztur >	10 46	8 41				Monos-Petri >	4 46	4 56		Nagykágya >	9 07	7 38	Paptamási >	7 24	8 39										
V.-Ábrány >	11 03	8 55				V.-Ábrány >	4 57	5 08		Székelyhid >	9 40	8 03	Bihar >	7 45	8 09										
Monos-Petri >	11 16	9 06				Apátkeresztur >	5 13	5 26		Érselind >	10 08	8 26	B.-Püspöki >	8 05	8 14										
Margitta érk.	11 28	9 16				Székelyhid érk. reg.	5 54	6 07		Érmihályfalva érk.	10 44	9 —	Nagyvárad érk.	8 21	9 40										

közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 perzig terjedő éjjeli időt jelent feltételes megálló helyek.

Nyomatott lapulajdonos: Szent-László-nyomda részvénytársaság nyomdájában Nagyváradon.